

НИЗОМИЙ НОМИДАГИ
ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ПЕДАГОГИКА УНИВЕРСИТЕТИ

“ТАСЛИҚЛАЙМАН”

А.К.Киргизбаев

2022 йил 30” о.р

ОЛИЙ ВА ПРОФЕССИОНАЛ ТАЪЛИМДА МУТАХАССИСЛИК
ФАНЛАРИНИ ЎҚИТИШ МЕТОДИКАСИ
ФАНИНИНГ ЎҚУВ ДАСТУРИ

Билим соҳаси:

100000 – таълим

Таълим соҳаси:

110000 – таълим

Магистратура мутахассислиги:

70112201 – жисмоний тарбия ва спорт
машғулотлари назарияси ва методикаси

Фан/модул коди OVRTMFO'MM205	Ўқув йили 2023-2024	Семестр 4	Кредитлар 5
Фан/модул тури Мажбурий	Таълим тили Ўзбек/рус	Хафтадаги дарс соатлари 4	Жами юклама (соат)
1	Аудитория машғулотлари (соат)	Мустақил таълим (соат)	
Олий ва профессионал таълимда мутахассислик фанларини ўқитиш методикаси	60	90	150
2	I. Фаннинг мазмуни Фанни ўқитишдан мақсад: – бўлажақ жисмоний маданият ўқитувчисига касбий билим, кўникма ва малакаларга эга қилиш. Узлуксиз таълим тизимининг барча босқичларига алоқадор бўлган услубий жиҳатдаги янгилик ва муаммоларни ўрганишни ўргатиш. Олий таълимдаги барча бакалаврият йўналишларида ва профессионал таълимда жисмоний тарбия дарсларини режалаштириш, ташкил қилиш ҳамда ўтказишни ўргатиш. Фаннинг вазифаси: Фаннинг асосий мақсадига эришишда қуйидаги вазифаларни амалга ошириш керак бўлади: - олий ва профессионал таълимда мутахассислик фанларини ўқитиш методикаси фанининг мақсад ва вазифаларини ўрганиш; - барча бакалаврият йўналишида гимнастика, енгил атлетика, спорт ва ҳаракатли ўйинлар, кураш турлари, стол тенниси, бадминтон спорт турларидан амалий машғулотларни ташкил қилишни ўрганиш; - жисмоний тарбия ва спорт фани бўйича ўқув фаолиятининг турларини ўқув-методик жиҳатдан таъминлашни ўрганиш; - талабалар мустақил ишларининг ўқув-методик таъминоти, рейтинг назоратини режалаштириш ва ўқув-методик жиҳатдан таъминлашни ўрганиш; - олий ва профессионал таълимда спорт турларини ўқитиш хусусиятларини ўрганиш; - олий ва профессионал таълимда жисмоний тарбия ва спорт фани бўйича ўқув юкламалари, ўқув-тарбиявий ишларни режалаштиришни ўрганиш; - олий ва профессионал таълимда жисмоний тарбия ва спорт фани бўйича намунавий ўқув дастурларини ишлаб чиқишни ўрганиш; - олий ва профессионал таълимда жисмоний тарбия ва спорт фани бўйича ишчи ўқув дастур ва мажмуаларни ишлаб чиқишни ўрганиш; - олий ва профессионал таълимда жисмоний тарбия ва спорт фани бўйича ўқув-тарбиявий ва тўғарак ишларини режалаштиришни ўрганиш; - олий ва профессионал таълимда жисмоний тарбия ва спорт фани бўйича назарий билим, кўникма ва малакаларни оширишдан иборат.		

II. Асосий назарий қисм (маъруза машғулотлари)

II.1. Фан таркибига қуйидаги мавзулар кирди: 1-мавзу: Олий ва профессионал таълимда мутахассислик фанларини ўқитиш методикаси фанининг мақсад ва вазифалари. Олий ва профессионал таълимда мутахассислик фанларини ўқитиш методикаси фанининг мақсад ва вазифалари. Олий ва профессионал таълимда мутахассислик фанларини ўқитиш методикаси фанига кириш ва унинг мазмуни ҳақида назарий маълумотларга эга қилиш. 2-мавзу: Барча профессионал таълим йўналишларида гимнастика, енгил атлетика, спорт ва ҳаракатли ўйинлар, кураш турлари, стол тенниси, бадминтон спорт турларидан амалий машғулотларни ташкил қилиш. Барча профессионал таълим йўналишларида гимнастика, енгил атлетика, спорт ва ҳаракатли ўйинлар, кураш турлари, стол тенниси, бадминтон спорт турларидан амалий машғулотларни ташкил қилишни спорт турлари хусусиятидан келиб чиққан ҳолда ташкил қилиш ва ўтказиш бўйича назарий билим, амалий кўникма ва малакаларга эга қилиш. 3-мавзу: Профессионал таълимда жисмоний тарбия ва спорт фани бўйича ўқув фаолиятининг турларини ўқув-методик жиҳатдан таъминлаш. Профессионал таълимда жисмоний тарбия ва спорт фани бўйича ўқув фаолиятининг турлари (гимнастика, енгил атлетика, ҳаракатли ўйинлар, спорт ўйинлари, кураш турлари, стол тенниси, бадминтон ва бошқалар) ни ўқув-методик жиҳатдан таъминлашда замонавий спорт анжомлари, буюмлари ва ўқув адабиётларидан фойдаланиш. Стандарт ва ностандарт спорт анжомларидан фойдаланишни ўргатиш бўйича назарий билим, кўникма ва малакаларга эга қилиш. 4-мавзу: Профессионал таълимда ўқувчилар мустақил ишларини ўқув-методик таъминоти, уларни режалаштириш ва баҳолаш. Ўқувчи-ёшларни мустақил ишларини ва мустақил таълимини ташкил қилиш ҳамда ўтказиш шакллари ишлаб чиқиш, уларни ўқув-методик жиҳатдан таъминлаш, ўқувчилар мустақил ишларини назорат қилиш ва баҳолаш тизими ташкил қилиш ҳамда режалаштириш бўйича назарий билим ва малакаларга эга қилиш. 5-мавзу: Профессионал таълимда спорт турларини ўқитиш хусусиятлари. Профессионал таълимда жисмоний тарбия дарсларида спорт турларини ўқитиш хусусиятлари (гимнастика, енгил атлетика, ҳаракатли ўйинлар, спорт ўйинлари, кураш турлари, стол тенниси, бадминтон ва бошқалар) бўйича назарий билим, кўникма ва малакаларга эга қилиш. 6-мавзу: Профессионал таълимда жисмоний тарбия ва спорт фани бўйича ўқув юкламалари, ўқув-тарбиявий ишларни режалаштириш. Профессионал таълим муассасаларида ўқув юкламаларини ҳисоблаш, ўқитувчиларни шахсий иш режасини тузиш, ҳар бир таълим муассасасида белгиланган меъёрларга мувофиқ ўқув-методик, илмий ва тарбиявий ишларни режалаштириш ҳамда уларга ажратилган иш ҳажмининг белгиланган бўйича назарий	3
--	---

билим ва малакаларга эга қилиш.

7-мавуз: Профессионал таълимда жисмоний тарбия ва спорт фани бўйича намунавий ўқув дастурларини ишлаб чиқиш.

Олий ва профессионал таълимда йўналишлар учун жисмоний тарбия ва спорт фани бўйича намунавий ўқув дастурлар (гимнастика, енгил атлетика, ҳаракатли ўйинлар, спорт ўйинлари, кураш турлари, стол тенниси, бадминтон ва бошқалар) ни ишлаб чиқиш ва уларни ўқув-методик жиҳатдан таъминлаш бўйича назарий билим ва малакаларга эга қилиш.

8-мавуз: Профессионал таълимда жисмоний тарбия ва спорт фани бўйича ишчи ўқув дастур ва мажмуаларни ишлаб чиқиш.

Профессионал таълимда йўналишлар учун жисмоний тарбия ва спорт фани бўйича ишчи ўқув дастурлар (гимнастика, енгил атлетика, ҳаракатли ўйинлар, спорт ўйинлари, кураш турлари, стол тенниси, бадминтон ва бошқалар) ни ишлаб чиқиш ва уларни ўқув-методик жиҳатдан таъминлаш бўйича назарий билим ва малакаларга эга қилиш.

9-мавуз: Профессионал таълимда жисмоний тарбия ва спорт фани бўйича ўқув-тарбиявий ва тўғарак ишларини режалаштириш.

Профессионал таълим муассасаларида жисмоний тарбия ва спорт фанига оид иш режани тузиш, фаннинг таркибидagi спорт турлари бўйича тўғарак режаларини тузиш ва уларни ҳар бир таълим муассасасида белгиланган меъёрларга мувофиқ режалаштириш бўйича назарий билим ва малакаларга эга қилиш.

10-мавуз: Олий таълим бакалавриат йўналишларида спорт турларидан амалий машғулотларни ташкил қилиш.

Барча бакалавриат йўналишларида гимнастика, енгил атлетика, спорт ва ҳаракатли ўйинлар, кураш турлари, стол тенниси, бадминтон спорт турларидан амалий машғулотларни ташкил қилишни спорт турлари хусусиятидан келиб чиққан ҳолда ташкил қилиш ва ўтказиш бўйича назарий билим, амалий кўникма ва малакаларга эга қилиш.

11-мавуз: Олий таълимда жисмоний тарбия ва спорт фани бўйича ўқув фаолияти турларини ўқув-методик жиҳатдан таъминлаш.

Олий таълимда жисмоний тарбия ва спорт фани бўйича ўқув фаолиятининг турлари (гимнастика, енгил атлетика, ҳаракатли ўйинлар, спорт ўйинлари, кураш турлари, стол тенниси, бадминтон ва бошқалар) ни ўқув-методик жиҳатдан таъминлашда замонавий спорт анжомлари, буюмлари ва ўқув адабиётларидан фойдаланиш. Стандарт ва ностандарт спорт анжомларидан фойдаланишни ўргатиш бўйича назарий билим, кўникма ва малакаларга эга қилиш.

12-мавуз: Талабалар мустақил ишларининг ўқув-методик таъминоти, рейтинг назоратини режалаштириш ва ўқув-методик жиҳатдан таъминлаш.

Олий таълим талабаларини мустақил таълимни ташкил қилиш ҳамда ўтказиш шакллариини ишлаб чиқиш, уларни ўқув-методик жиҳатдан таъминлаш,

ўқувчи-ёшлар ва талабалар билимини назорат қилишнинг рейтинг тизими ташкил қилиш ҳамда режалаштириш бўйича фаолиятини йўлга қўйиш бўйича назарий билим ва малакаларга эга қилиш.

13-мавуз: Олий таълимда жисмоний тарбия ва спорт фани бўйича ўқув юкламалари, ўқув-тарбиявий ишларни режалаштириш.

Олий таълим муассасаларида жисмоний тарбия ва спорт фани бўйича ўқув юкламаларини ҳисоблаш, ўқитувчиларни шахсий иш режасини тузиш, ҳар бир таълим муассасасида белгиланган меъёрларга мувофиқ ўқув-методик, илмий ва тарбиявий ишларни режалаштириш ҳамда уларга ажратилган иш ҳажмини белгилаш бўйича назарий билим ва малакаларга эга қилиш.

14-мавуз: Олий таълимда жисмоний тарбия ва спорт фани бўйича намунавий ўқув дастурларини ишлаб чиқиш.

Олий таълим йўналишлари учун жисмоний тарбия ва спорт фани бўйича намунавий ўқув дастурлар (гимнастика, енгил атлетика, ҳаракатли ўйинлар, спорт ўйинлари, кураш турлари, стол тенниси, бадминтон ва бошқалар) ни ишлаб чиқиш ва уларни ўқув-методик жиҳатдан таъминлаш бўйича назарий билим ва малакаларга эга қилиш.

15-мавуз: Олий таълимда жисмоний тарбия ва спорт фани бўйича ишчи ўқув дастур ва мажмуаларни ишлаб чиқиш.

Олий таълим йўналишлари учун жисмоний тарбия ва спорт фани бўйича ишчи ўқув дастурлар (гимнастика, енгил атлетика, ҳаракатли ўйинлар, спорт ўйинлари, кураш турлари, стол тенниси, бадминтон ва бошқалар) ни ишлаб чиқиш ва уларни ўқув-методик жиҳатдан таъминлаш бўйича назарий билим ва малакаларга эга қилиш.

III. Амалий машғулотларни ташкил этиш бўйича кўрсатма ҳамда тавсиялар

«Олий ва профессионал таълимда мутахассислик фанларини ўқитиш методикаси» фани амалий машғулотларини ўрганиш жараёнида турли махсус машқлар ўтказиш, машқларни интерфаол методлар, баҳс ва ўйинли машқларни қўллаш орқали ўргатиш мақсадга мувофиқ бўлади.

Амалий машғулотлар учун қуйдаги мавзулар тавсия этилади:

1. Олий ва профессионал таълимда мутахассислик фанларини ўқитиш методикаси фанининг мақсад ва вазифалари.
2. Барча профессионал таълим йўналишларида гимнастика, енгил атлетика, спорт ва ҳаракатли ўйинлар, кураш турлари, стол тенниси, бадминтон спорт турларидан амалий машғулотларни ташкил қилиш.
3. Профессионал таълимда жисмоний тарбия ва спорт фани бўйича ўқув фаолиятининг турларини ўқув-методик жиҳатдан таъминлаш.
4. Профессионал таълимда ўқувчилар мустақил ишларини ўқув-методик таъминоти, уларни режалаштириш ва баҳолаш.
5. Профессионал таълимда спорт турларини ўқитиш хусусиятлари.
6. Профессионал таълимда жисмоний тарбия ва спорт фани бўйича ўқув юкламалари, ўқув-тарбиявий ишларни режалаштириш.

7. Профессional таълимда жисмоний тарбия ва спорт фани бўйича намунавий ўқув дастурларини ишлаб чиқиш.
8. Профессional таълимда жисмоний тарбия ва спорт фани бўйича ишчи ўқув дастур ва мажмуаларни ишлаб чиқиш.
9. Профессional таълимда жисмоний тарбия ва спорт фани бўйича ўқув-тарбиявий ва тўғарак ишларини режалаштириш.
10. Олий таълим бакалаврият йўналишларида спорт турларидан амалий машғулотларни ташкил қилиш.
11. Олий таълимда жисмоний тарбия ва спорт фани бўйича ўқув фаолияти турларини ўқув-методик жиҳатдан таъминлаш.
12. Талабалар мустақил ишларининг ўқув-методик таъминоти, рейтинг назоратини режалаштириш ва ўқув-методик жиҳатдан таъминлаш.
13. Олий таълимда жисмоний тарбия ва спорт фани бўйича ўқув юкламалари, ўқув-тарбиявий ишларни режалаштириш.
14. Олий таълимда жисмоний тарбия ва спорт фани бўйича намунавий ўқув дастурларини ишлаб чиқиш.
15. Олий таълимда жисмоний тарбия ва спорт фани бўйича ишчи ўқув дастур ва мажмуаларни ишлаб чиқиш.

IV. Мустақил таълим ва мустақил ишлар

Магистр мустақил таълимни тайёрлашда муайян фаннинг хусусиятларини ҳисобга олган ҳолда қуйидаги шакллардан фойдаланиш тавсия этилади.

- дарслик ва ўқув қўлланмалар бўйича фан боблари ҳамда мавзуларини ўрганиш;

- таркатма материаллар маърузалар қисмини ўзлаштириш;
- махсус адабиётлар бўйича мавзулар устида ишлаш;
- спорт турларида ишлатиладиган спорт анжомларини ўрганиш;

Мустақил таълим учун тавсия этиладиган мавзулар:

1. Олий ва профессионал таълимда мутахассислик фанларини ўқитиш методикаси фаннинг мақсад ва вазифалари.
2. Барча профессионал таълим йўналишларида гимнастика, енгил атлетика, спорт ва ҳаракатли ўйинлар, кураш турлари, стол тенниси, бадминтон спорт турларидан амалий машғулотларни ташкил қилиш.
3. Профессional таълимда жисмоний тарбия ва спорт фани бўйича ўқув фаолиятининг турларини ўқув-методик жиҳатдан таъминлашни ўрганиш.
4. Профессional таълимда ўқувчилар мустақил ишларини ўқув-методик таъминоти, уларни режалаштириш ва баҳолаш.
5. Профессional таълимда спорт турларини ўқитиш хусусиятлари.
6. Профессional таълимда жисмоний тарбия ва спорт фани бўйича ўқув юкламалари, ўқув-тарбиявий ишларни режалаштириш.
7. Профессional таълимда жисмоний тарбия ва спорт фани бўйича намунавий ўқув дастурларини ишлаб чиқиш.
8. Профессional таълимда жисмоний тарбия ва спорт фани бўйича ишчи ўқув дастур ва мажмуаларни ишлаб чиқиш.
9. Профессional таълимда жисмоний тарбия ва спорт фани бўйича ўқув-тарбиявий ва тўғарак ишларини режалаштириш.
10. Олий таълим бакалаврият йўналишларида спорт турларидан амалий машғулотларни ташкил қилиш.

11. Олий таълимда жисмоний тарбия ва спорт фани бўйича ўқув фаолияти турларини ўқув-методик жиҳатдан таъминлашни ўрганиш. 12. Талабалар мустақил ишларининг ўқув-методик таъминоти, рейтинг назоратини режалаштириш ва ўқув-методик жиҳатдан таъминлаш. 13. Олий таълимда жисмоний тарбия ва спорт фани бўйича ўқув юкламалари, ўқув-тарбиявий ишларни режалаштириш. 14. Олий таълимда жисмоний тарбия ва спорт фани бўйича намунавий ўқув дастурларини ишлаб чиқиш. 15. Олий таълимда жисмоний тарбия ва спорт фани бўйича ишчи ўқув дастур ва мажмуаларни ишлаб чиқиш.	V. Фанни ўқитилишининг натижалари (шаклландиған компетенциялар) Фанни ўзлаштириш натижасида магистр: – касбга оид фанлар (гимнастика, енгил атлетика, спорт ва ҳаракатли ўйинлар, кураш турлари ва бошқалар) ни олий ва профессионал таълим муассасаларида ўқитилишнинг асосий принциплари ҳамда хусусиятлари; – машғулотларни ўқитилишнинг асосий шакл ва методлари ҳамда унинг самардорлигини оширишнинг ўзига хослиги; – талабаларнинг мустақил таълими ва мустақил ишларини ташкил этиш шакл ва методлари; – талабалар, ўқувчилар ўқув фаолиятларини, жисмоний тайёргарлигини, ҳаракат фаоллигини ошириш методлари ҳақида тасаввур ва билимга эга бўлиши; – жисмоний тарбия ва спорт фанларини ўқитиш принциплари; – ўқув жараёнини ташкил этишда таълим олувчиларга таълимий, тарбиявий ва соғломлаштирувчи вазифаларини самарали амалга ошириш методлари; – жисмоний тарбия ва спорт фанидан машғулотлар турларини ўтказиш ва назорат қилишнинг фаол шакллари ҳақида қўшимчаларга эга бўлиши; – жисмоний тарбия ва спорт фанидан машғулот режасини тузиш ва мажмуасини тайёрлаш; – талабаларнинг билими ва мустақил таълимини назорат қилишнинг ташкилий ва ўқув-методик таъминоти; – ўқув йил, семестр бўйича ўқув ишларини ташкил этилишини режалаштириш; – жисмоний тарбия ва спорт фанининг муайян ўқув-методик мажмуаларини ва бошқа материалларини ишлаб чиқиш; – жисмоний тарбия ўқитувчиси ва мураббий иш фаолиятлари босқичлари билан, жисмоний тарбия ва спорт жараёнида тарбиялаш, жисмоний тарбия машғулотларида умумривожлантирувчи машқлардан, умумий ва махсус машқлардан фойдаланиш жараёнида спорт турлари ҳақида малакаларга эга бўлиши керак.
3	VI. Таълим технологиялари ва методлари: гуруҳларда ишлаш; жамоа бўлиб ишлаш ва химёо қилиш; “БББ”, “Тарози”, “SWOT-таҳлил”, “Занжир”, “Синквейн”, “FSMU”; ўйин, мусобақа, айланма тренировка, такрорий машқ, ўзгарувчан машқ, катъий
4	

	тартиблашган машқлар.
5	VII. Кредитларни олиш учун талаблар: Фанга оид назарий ва услубий тушунчаларни тўла ўзлаштириш, таҳлил натижаларини тўғри акс эттира олиш, ўрганилаётган жараёнлар ҳақида мустакил мушоҳада юритиш ва жорий, оралик назорат шаклларида берилган вазифа ва топшириқларни бажариш, якуний назорат бўйича ёзма ишни топшириш.
6	Асосий адабиётлар 1. К.М.Маҳкамджанов “Жисмоний маданият назарияси ва методикаси” дарслик Т.: Иқтисод-Молия, нашриёти 2008 й. 2. Р.С.Саломов “Спорт машғулотларининг назарий асослари” ўқув қўлланма Т.: ЎзДЖТИ нашриёти 2005 й. 3. У.Раджапов, Т.Зайниддинов, Ж.Эшпулатов. Мутахассислик фанларини ўқитиш методикаси. Ўқув қўлланма. Тошкент 2020 й. Қўшимча адабиётлар 1. Ш.Мирзиёев. Буюк келажагимизни мард ва олийжаноб халқимиз билан бирга курашимиз. Тошкент “Ўзбекистон” – 2017 й. 2. Ш.Мирзиёев Эркин ва фаровон демократик Ўзбекистон давлатини биргаликда барпо этамиз. “Ўзбекистон” НМИУ, 2016 й. 3. Ш.Мирзиёев Қонун устуворлиги ва инсон манфаатларини таъминлаш-юрт тараққиёти ва халқ фаровонлигининг гарови. “Ўзбекистон” НМИУ, 2016 й. 4. 2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегияси. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 7 февралдаги ПФ-4947 сонли Фармони. Ахборот манбалари 1. www.tdpu.uz 2. www.pedagog.uz 3. www.edu.uz 4. www.nadlib.uz (А.Навойи номидаги Ўз.МК) 5. http://ziyonet.uz – Зийнет ахборот-таълим ресурслари портали
7	Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети томонидан ишлаб чиқилган ва университет Кенгашининг 2022 йил “ ” даги қарори билан тасдиқланган
8	Фан/модул учун масъуллар ва дастур муаллифлари: Раджапов У.Р. - Низомий номидаги ТДПУ “Жисмоний тарбия ва спорт” кафедраси доценти. Мирахмедов Ф.Т. - Низомий номидаги ТДПУ “Жисмоний тарбия ва спорт” кафедраси доценти в.б. Зайниддинов Т.Б. - Низомий номидаги ТДПУ “Жисмоний тарбия ва спорт” кафедраси доценти .
9	Тақризчилар: Т.С.Ачилов – Тошкент вилояти Чирчиқ давлат педагогика университети “Спорт ва қаҳриққача харбий таълим” факультети декани, доцент М.Ж.Абдуллаев – Бухоро давлат университети “Факультетларaro жисмоний маданият ва спорт” кафедраси профессори., п.ф.ф.д. (PhD).

миссиямиз
мудури
Тарбия ва спорт кафедраси
Раҳматов Ш. Азамат